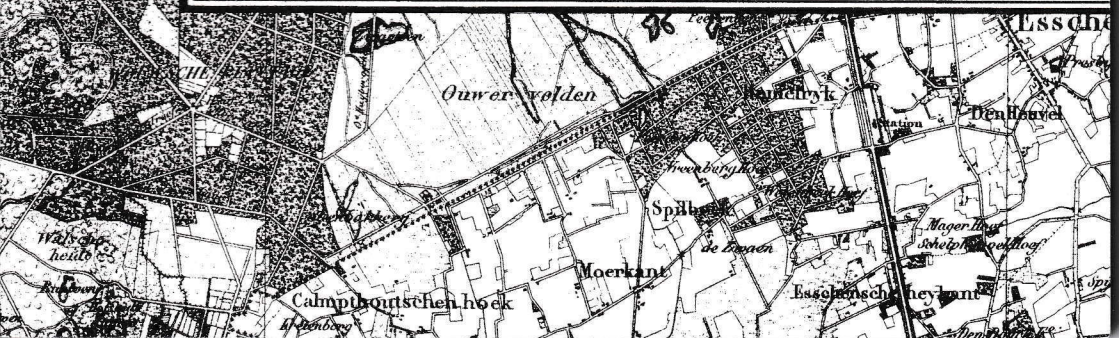

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

4 - 2000

De Wouwsche Ruïne

Op 't einde van de zestiende eeuw
Verhief zich nog te Wouw
Een prachtig lucht en trotsch kasteel
Een heerlijk lustgebouw

't Was opgericht naar Spaanschen trant
Zooals 't den kenner bleek
Terwijl zijn breedten buitenmuur
Een gansche mijl bestreek

Een gracht omsloot zijn grijzen voet
Behoedde voor geweld
Haar waal'ren hielden als een boei
Den schonen burcht omkneld

Des daags verbond een ophaalbrug
Den wal met de overkant
Hoog boven op de hechte poort
Stond vast een vaan geplant

Haar plooiën werden door den vriend
Gerekt in langen baan
Dan zag het oog op 't blanke veld
't Markgraaflijk wapen staan

Fier zag ik neer op 't grijs kasteel
Waar 't in zijn domm'ling had
Of langzaam in zijn pracht verscheen
Bij 't scheem'ren van den dag

In 't purperglanzend morgenuur
Wanneer de zon verrijst
Hield zij als met een gouden band
Kasteel en wal omlijst

Hoog stak de schoone slotkapel
Haar steilen gevel op
Zij scheen te dobb'ren op den dauw
Als 't schip op het ruime sop

De torens hiervan slank en fier
Hun ranke spits omhoog
Waar om in zoelen zomernacht
De steenuil krassend vloog

Van hier bespiedde 's wachters oog
Den omtrek ver in 't rond
Of soms zijn blik in heg of struik
Verdachte lieden vond

Nauw zag hij in de verste vert
Het moegedraafde ros
Dat op zijn rug de ruiter droeg
Met hooggekleurde bos

Of aanstonds klonk het hoornsignaal
Den matten vreemd'ling toe
Zeg mij, Uw naam, vanwaar gij komt
Voor dat ik opendoe

Een grimmig zag hem door 't kasteel
De zware vuurmond aan
Die dood slechts en verdeling braakt
Voor die hem trotsch weerstaan

Men telde vijftien, acht en drie
't Was in den Spaanschen krijg
Den tienden van de bloeimaand reeds
Als groene blad en twijg

De wachter van den toren zag
Een sterke krijgers'bend
Soldaten in het blak geweer
Ontrolden de oorlogsteul

Dra komt een bôo voor de ophaalbrug
Uit naam der staaten schaar
Hij is gewapend met een lans
Gedekt door beukelaar

4
Gebiedend spreekt zijn schorre stem
Wij eischen het gebouw
Geeft toe of dra speelt het kanon
En brengt U dood en rouw

De slotvoogd roept zijn mannen saam
En treedt in lang beraad
Hij spreekt van 't dreigend doodsgevaar
Dat hun te wachten staat

Doch moedig klinkt als uit één mond
Wij bieden tegenweer
Wij strijden voor de goede zaak
Van Spanje's vorst en heer

Een Spanjaard verscheen uit den poort
En gaf den bôo bescheid
Die toornig en met ongeduld
Het wederwoord verbreidt

Wij wijken niet, vertrek heraut
Geen vrede met 't gespuis
Dat slechts kent ontrouw aan zijn vorst
De beelden werpt tot gruis

Dit was de taal, die hem gewerd
In 't krachtig manlijk woord
Zooals 't eens van den Griekschen held
Door xerxes werd gehoord

De bode gaat en keert weerom
Naar 't Staatsche legerkamp
Hier dreunt de grond van 't grof geschut
Der paarden hoef gestampt

Vlug is een loopgraaf aangelegd
Gesteld de batterij
Kanonnen dreigen 't eeuwsch kasteel
In dubbel breede rij

Nauw honderd vijftig in getal
Hoe houdt de Spanjaard stand
Wat biedt hem uitkomst in den strijd
Als schot na schot ontbrandt

Doch ziet! De dorpers komen op
Bij 't hooren van de maar
Den vlegel in hun ijs'ren vuist
Met steen en sligeraar

Het wreedste wapen in hun hand
Hun vrees'lijkst moordgeweer
Want dien het treft of dien het raakt
Hem velt het stervend neer

Inmiddels klinkt reeds menig schot
Een vangt het strijden aan
Wie draagt de glorie van den dag?
Wie zal hier ondergaan!

Wel ligt de Spanjaard en huilt in rust
Bij 't nijpen van het gevaar
Wel spreekt vanaf den hoogen wal
Met kracht zijn donderraar

Doch voort trekt steeds de Staatsche schaar
Schoon met gedunde rij
En valt er een, een ander treedt
Aan dezes makkers zij

Reeds honderd schoten zijn gelost
Nog houdt de Spanjaard stand
Nog waait zijn standaard breed en fier
Bij 't grof geschut geplant

Maar ach, wat baat hem al zijn moed
Wat baat hem het kanon
Zag men het ooit, dat de overmacht
Den zwakk'ren niet overwon

De Staatschen schieten bres op bres
Daar valt de poort in puin
Doch, hoort, vanaf de toren steekt
De wachter de bazuin

De vredevaan wordt nu ontrold
Een treedt de vesting uit
Begeeft zich naar de Staatsche schaar
Belust op roof en buit

De termen worden vastgesteld
Voor de overgaaf der vest
Want nutt'loos is de tegenstand
Zoolang nog de adem rest

Dus luidde 's vijands kort beding
Aan ons behoort het slot
Haar krijgskas en het oorlogstuig
Hooft nu u aller lot!

Wij schenken allen lijfsbehoud
Vrij trekk' de Spanjaard af
Doch voor den boer die ons weerstond
Wacht nog een kleine straf

Men werpe hem in 't kerkerhol
Waar bange vrees hem plaagt
Hij krijgt gewis zijn vrijheid weer
Zoodra het ons behaagt

En twintig dagen zuchtten zij
Getergd door hoongelach
Terwijl hun oog geen enklen straal
Van 't schitt'rend zonlicht zag

De Spanjaard vluchtte van den burcht
Waar hij zoo dapper streed
En meer dan één uit zware wond
Zoo felle pijnen leed

En Hollandsch vlag werd toen geplant
Op 't prachtig Wouwsch kasteel
Doch weinig is 't wat heden rest
Van 't vroeger pronkjuweel

Ten deel verwoest en niet herbouwd
Verviel het meer en meer
En weinig spreekt op dezen dag
Van 't tijdperk van weleer

De wal verdween, geen torenspits
Steekt steig'rend in de lucht
Belemmert in die hoge sfeer
Der wolken wilde vlucht

Slechts ziet gij nog op d'eigen dag
Verbrokkeld door den tijd
Een gansch vermom'lend bouwval staan
Dien 't weder openrijt

Waar vroeger rees de slotkapel
In echt gothieken stijl
Met spitsgewelf en gordelboog
Gestut door zwaren pijl

Bevindt zich thans de omheinde ruimte
Met elz of doornenstruik
De grond waar eens de tempel stond
Dient thans tot vruchtgebruik

Wel rijst in 't midden van het plein
Een schoone boerenhoev'
Doch bij hen zien van de oude gracht
Is 't hart van weemoed droef

Geen diep kanaal, geen breede vaart
Geen zwalpend golvenheir
Het oog ziet op een vuile sloot
Op drabbig water neer

De wand'laar loost een diepen zucht
Wanneer hij dit aanschouwt
Terwijl hij om vervlogen tijd
Vervallen stinzen rouwt

En voort schrijdt hij met loomen tred
Tot aan de ijs'ren poort
Waar van de weg met brokk'lend puin
Nog de oude grootheid glooit

Van hier werpt hij een laatsten blik
Op 't schouwspel om hem heen
Hier toeft hij voor een korte wijl
Weerhoudt hij zijne schreen

Van hier roept hij het afscheid toe
Een laatsten vriendengroet
Dan vleidt hij heen met bloedend hart
Van 't oude Riddergoed

J.C.v.B.

De avondster
13 augustus 1899

Deze uitgave werd mede mogelijk door de
financiële steun van:
JOS VAN AERT
HOVENIERSBEDRIJF
Jagersweg 8 4726 SL Heerle, tel 0165-304248

